

URZĄD MIEJSKI W GDAŃSKU

WYDZIAŁ EDUKACJI

OLIMPIADA WIEDZY O GDAŃSKU

„Gdańsk – jego historia, zabytki, kultura i współczesność”

Prezydent Miasta Gdańska,

Uniwersytet Gdański wraz z Fundacją Gdańską

i Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku

zapraszają uczniów

do udziału w Olimpiadzie Wiedzy o Gdańsku.

Eliminacje szkolne już na początku nowego roku szkolnego!

Miasto o ponad tysiącletniej historii, hanzeatycki ośrodek połączony gospodarczymi więzami z całą Europą, emporium zwane *dyamentem w koronie* Rzeczypospolitej i stolica polskiej „Solidarności” w pamiętnym Sierpniu 1980 roku, zasługuje na szczególną uwagę nie tylko swoich obywateli, nie tylko tych, którzy zwiążą z nim w przyszłości swój los, ale także ogółu mieszkańców Pomorza, Polski, a nawet - Europy. Celem przedsięwzięcia jest możliwie szerokie rozpropagowanie wiedzy o Gdańsku, wyjątkowej rangi ośrodka kulturalnym, naukowym i przemysłowym u ujścia Wisły, nad Bałtykiem.

Przedmiotem olimpiady będą szeroko pojęte dzieje Gdańska, ważne wydarzenia, postacie, zabytki i obiekty, przeszłość i teraźniejszość, historia i kulturowe dziedzictwo, słowem, to wszystko, co wiąże się z duchem i materią tego miejsca. **Olimpiada wiedzy o Gdańsku startuje w Roku Szkolnym 2009/2010**, zatem w przestrzeni czasowej wypełnionej wspomnieniem ważnych dla miasta i Polski rocznic i wydarzeń i adresowana jest do wszystkich grup wiekowych, w tym przede wszystkim do dzieci i młodzieży szkolnej z obszaru Gdańska. W następnych latach olimpiada obejmie także województwo pomorskie, a docelowo - poprzez Internet – stanie się przedsięwzięciem o skali wykraczającej poza granice kraju.

PRZEBIEG OLIMPIADY NA TERENIE GDAŃSKICH SZKÓŁ

Przewidywane są trzy edycje zawodów:

- w szkołach podstawowych dla uczniów klas IV-VI,
- w szkołach gimnazjalnych,
- w szkołach ponadgimnazjalnych.

W olimpiadach szczebla gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego mogą wziąć udział uczniowie wszystkich klas.

Na każdym poziomie nauczania zawody odbędą się w trybie trójstopniowym:

- I. eliminacje szkolne,
- II. międzyszkolny półfinał,
- III. finał dla najlepszych uczestników półfinału.

Dla uczniów szkół podstawowych (klas IV-VI) półfinał i finał będzie miał charakter drużynowy, dla pozostałych szczebli wszystkie jej etapy – indywidualny. Laureaci olimpiad wszystkich szczebli zostaną nagrodzeni. Dla uczniów klas maturalnych przewiduje się w puli nagród także indeksy na wyższą uczelnię. Dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych przygotowana jest ponadto osobna Olimpiada Wiedzy o Gdańsku w językach obcych. Eliminacje szkolne przeprowadzone zostaną jesienią 2009 roku, półfinały i finały – na wiosnę 2010 roku. Dla laureatów wszystkich szczebli, jak również prowadzących ich nauczycieli przewidziana jest uroczysta gala podczas Dni Gdańska w roku 2010.

Do dnia 30 września b.r. szkoły wszystkich szczebli na terenie Gdańska otrzymają szczegółowe wytyczne na temat założeń Olimpiady, jak również zostaną zapoznane z terminarzem eliminacji i finałów.

Olimpiada wiedzy o Gdańsku jest wspólnym dziełem szeregu środowisk naukowych, kulturalnych i społecznych naszego miasta. Koordynatorem przedsięwzięcia jest Fundacja Gdańska, patronat sprawuje Rada i Prezydent Miasta Gdańska, nadzór merytoryczny należy do Uniwersytetu Gdańskiego.

Przewodniczący Komitetu Głównego Olimpiady:

dr Sławomir Kościelak, Instytut Historii UG

Koordinator:

Fundacja Gdańska

80-835 Gdańsk ul. Szeroka 121/122

tel.: (058) 326 22 80

fax: (058) 301 97 55

fax: (058) 326 22 81

email: info@fundacjagdanska.pl**OBOWIĄZUJĄCE KANONY LEKTUR :**

- **dla uczniów szkół podstawowych: I etap - eliminacje**
  - 1) Friedrich J., Pękalski A., *Gdańsk dla młodych podróżników*, Małgorzata Posadzka, Gdańsk 2005.
  - 2) Januszajtis A., Jujka Z., *Z uśmiechem przez Gdańsk*, MHMG, Gdańsk 2005.
  - 3) Januszajtis A., *Gdańsk. Przewodnik*, BOSZ, Olszanica 2008.
  - 4) Samp J., *Legendy gdańskie*, Polnord. Wydawnictwo Oskar, Gdańsk 2003.

- **dla uczniów gimnazjum: I etap - eliminacje**
  - 1) Czesław Biernat, E. Cieślak, *Dzieje Gdańska*, Gdańsk 1997
  - 2) Maria Bogucka, *Życ w dawnym Gdańsku*, Gdańsk 1997
  - 3) Jacek Friedrich, *Gdańsk dla małych podróżników*, Gdańsk 2005

- **dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych: I etap - eliminacje**
  - 1) *Gdańsk jego dzieje i kultura*, pod red. Franciszka Mamuszki, Warszawa 1969 [rozdziały: J. Kowalski, R. Massalski, J. Stankiewicz, *Rozwój urbanistyczny i architektoniczny Gdańska*, s. 129-265; A. Gosiecka, *Sztuka w Gdańsku – malarstwo, rzeźba, grafika*, s. 267-362, B. Chranicka, *Meblarstwo gdańskie*, s. 389-403; B. Chranicka, *Gdańska ceramika artystyczna*, s. 404-418]
  - 2) Czesław Biernat, E. Cieślak, *Dzieje Gdańska*, Gdańsk 1997
  - 3) Maria Bogucka, *Życ w dawnym Gdańsku*, Gdańsk 1997
  - 4) Błażej Śliwiński, *Poczet książąt gdańskich. Dynastia Sobiesławiców XII-XIII wieku*, Gdańsk 1997
  - 5) *Gdańsk średniowieczny w świetle najnowszych badań archeologicznych i historycznych*, pod red. Henryka Panera, Gdańsk 1998
  - 6) Jacek Friedrich, *Zabytki architektury w Gdańsku do końca XVIII wieku*, Gdańsk
  - 7) Edmund Kizik, *Wesele, kilka chrztów i pogrzebów: uroczystości rodzinne w mieście hanzeatyckim od XVI do XVIII wieku*, Gdańsk 2001 (Rozdz. 1 – Wesele, s. 37-138)
  - 8) Edmund Kotarski, *Gdańsk literacki (do końca XVIII w.)*, Gdańsk 1997
  - 9) Henryk Stepniak, *Ludność polska w Wolnym Mieście Gdańsku (1920-1939)*,

Gdańsk 1991

10) *Opozycja antykomunistyczna w Gdańsku (1976-1980). O pomorskim modelu obrony czynnej*, red. Adam Hlebowicz, Gdańsk 1995

• **dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych: II i III etap - półfinał i finał**
(obowiązują również lektury z kanonu literatury podstawowej)

- 1) Peter Oliver Loew, *Gdańsk literacki (1793-1945)*, Gdańsk 2005
- 2) *Aurea Porta Rzeczypospolitej: sztuka Gdańska od połowy XV do końca XVII w.*, T. 1, pod red. T. Grzybkowskiej, Warszawa 1997 (artykuły: K. Cieślak, *Sztuka reformacji 1557-1793*, s. 60-79; A. Woziński, *Rzeźba XV-XVI w.*, s. 99-121; B. Tuchołka-Włodarska, *Złotnictwo*, s. 225-245; B. Śliwiński, *Herb Gdańska w XIV-XVIII w.* s. 133-140)
- 3) Błażej Śliwiński, *Rzeź i zniszczenie Gdańska przez Krzyżaków w 1308 r.*, Gdańsk 2006
- 4) Marian Biskup, *Stosunek Gdańska do Kazimierza Jagiellończyka w okresie wojny trzynastoletniej 1454-1466*, Toruń 1952
- 5) *Mieszczanstwo Gdańskie*, pod red. Stanisława Salmonowicza, Gdańsk 1997 (artykuły Edmunda Cieślaka, Jerzego Trzoski, Stanisława Achremczyka, Jerzego Dygdały, Dariusza Kaczora, Lecha Mokrzeckiego, Edmunda Kizika, Ewy Barylewskiej- Szymańskiej, Joachima Zdrenki)
- 6) Jerzy Stankiewicz, Bohdan Szermer, *Gdańsk. Rozwój urbanistyczny i architektoniczny oraz powstanie zespołu Gdańsk – Sopot – Gdynia*, Warszawa 1959
- 7) Andrzej Januszajtis, *Mr. Fahrenheit, dżentelmen z Gdańska*, Gdańsk 2005
- 8) Stanisław Mikos, *Wolne Miasto Gdańsk a Liga Narodów 1920-1939*, Gdańsk 1979 (rozdziały 1 i 6)
- 9) Zdzisław Skrago, *Osadnictwo w Gdańsku 1945-1947*, Toruń 2002